

Sygn. akt VIII GC 429/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska

Protokolant Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w N.

przeciwko Województwu (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich w K.

przy udziale interwenienta ubocznego Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w C.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powódki (...) Spółki Akcyjnej w N. na rzecz pozwanego Województwa (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. kwotę 3.600,00 zł (trzech tysięcy sześciuset złotych) tytułem kosztów procesu,

III. zasądza od powódki na rzecz interwenienta ubocznego Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w C. kwotę 5.691,19 zł (pięciu tysięcy sześciuset dziewięćdziesięciu jeden złotych dziewiętnastu groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 429/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka akcyjna w N. (poprzednio (...) N.) wniosła o zasądzenie od pozwanego Województwa (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. kwoty 178.459,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2014 r. oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w oparciu o umowę nr (...) z dnia 23 kwietnia 2013 r. wykonywała jako podwykonawca spółki (...) roboty budowlane branży drogowej w ramach projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego realizowanego pod nazwą „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)”, w którym pozwane Województwo (...) było inwestorem. Powódka jako podwykonawca wykonała też prace objęte umową nr (...) związane z realizacją przez głównego wykonawcę prac dodatkowych. Powódka wyjaśniła, że główny wykonawca robót - spółka (...) jest członkiem grupy kapitałowej, w skład której wchodzi kilkanaście spółek powiązanych kapitałowo i personalnie. Jednym z udziałowców jest bowiem spółka (...) posiadająca udziały w powodowej spółce. Umowa o podwykonawstwo została zawarta wobec chęci wspomoczenia generalnego wykonawcy jako spółki z grupy kapitałowej w związku z pojawiającymi się problemami dotyczącymi terminowej realizacji umowy zawartej z inwestorem. Zapłata umówionego wynagrodzenia na rzecz powódki jako podwykonawcy miała nastąpić poprzez przelew wierzytelności przysługującej głównemu wykonawcy wobec inwestora. W wykonaniu

postanowień umownych w tym zakresie pomiędzy wykonawcą i podwykonawcą zwarta została umowa cesji wierzytelności przysługujących wykonawcy wobec inwestora.

Prawnej podstawy swych roszczeń powódka upatrywała w art. 647¹ k.c. w związku z art. 509 k.c. przy zastosowaniu art. 512 k.c. Żądana w pozwie należność stanowiła wynagrodzenie spółki (...) (a także należne spółce (...) od pozwanego) z tytułu wykonania na rzecz pozwanego robót budowlanych objętych umową nr (...) z dnia 8 lutego 2013 r. (a także umową nr (...) z dnia 25 kwietnia 2013 r.). Powódka wskazała, że pozwany jako inwestor zobowiązany jest do zapłaty przysługującego jej wynagrodzenia pomimo odmowy akceptacji podwykonawcy. Z mocy art. 58 § 1 i 2 k.c. wynika bowiem nieważność oświadczenia pozwanego o braku akceptacji powódki jako podwykonawcy. W ocenie powódki złożenie oświadczenia woli przez pozwanego dotyczącego odmowy jej akceptacji nie może niweczyć skutków prawnych, które uprzednio (poprzez wyrażenie wprost zgody na udział podwykonawcy przed zawarciem umowy) powstały z mocy ustawy. Nadto okoliczności, w jakich zostało złożone oświadczenie woli pozwanego prowadzą do wniosku, że zmierzało ono w sposób oczywisty do obejścia przepisu art. 647¹ k.c. Logiczną konsekwencją uznania nieważności oświadczenia woli pozwanego wyrażającego sprzeciw przeciwko zawarciu umowy z powódką jest zaś konieczność uznania, że inwestor po otrzymaniu umowy wykonawcy - spółki (...) z podwykonawcą - spółką (...) wyraził milczącą zgodą bierną na zawarcie tej umowy. Zdaniem powódki nastąpiło również wyrażenie zgody w sposób dorozumiany poprzez aktywne zachowanie pozwanego inwestora. Akceptując fakt realizowania przez powódkę robót budowlanych, a tym samym wyrażając zgodę na jej udział w inwestycji, pozwany w sposób dorozumiany uchylił swoje oświadczenie wyrażające brak akceptacji powódki jako podwykonawcy.

W ocenie powódki oświadczenie woli pozwanego dotyczące odmowy jej akceptacji jako podwykonawcy winno zostać ocenione również jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, takimi jako zasada zaufania, lojalności kontraktowej, uczciwości i pewności obrotu.

Argumentując skuteczność umowy cesji zawartej pomiędzy głównym wykonawcą a podwykonawcą powódka podniosła, że zakaz dokonywania cesji wierzytelności przysługujących wobec pozwanego bez jego zgody zastrzeżony został wyłącznie w umowie nr (...), powódka tymczasem nabyła wierzytelność wynikającą z umowy nr (...). W treści przedmiotowej umowy strony nie zamieściły zapisu o zakazie cesji lub o odpowiednim stosowaniu w tym zakresie zapisów umowy nr (...). Dowodząc zasadności powództwa w dalszym piśmie procesowym (z dnia 5 grudnia 2014 r.) powódka wskazała dodatkowo, że umieszczenie zapisu o zakazie cesji jedynie w umowie podstawowej skutkowało brakiem jej wiedzy w tym zakresie, co z kolei potwierdza jej dobrą wiarę. Powódka zaznaczyła także, że zasadniczym celem umowy cesji wierzytelności wynikającej z umowy zawartej pomiędzy spółką (...) a pozwanym było zaspokojenie roszczeń powódki, a nie ich zabezpieczenie, wobec czego, w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania warunek skuteczności wobec masy upadłości umowy cesji w zakresie jej formy zawarty w art. 84 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze.

W odpowiedzi na pozew pozwany - Województwo (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Pozwany zakwestionował roszczenie powódki co do zasady wskazując, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki konstytuujące odpowiedzialność pozwanego na zasadzie solidarnej odpowiedzialności inwestora i wykonawcy wobec podwykonawcy robót budowlanych w trybie art. 647¹ k.c., jak również nie zachodzą podstawy do dochodzenia roszczenia na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 25 kwietnia 2013 r.

Pozwany podniósł, że dwukrotnie złożył oświadczenia o braku akceptacji powódki jako podwykonawcy i uargumentował swoją decyzję w sposób obiektywnie uzasadniony złą sytuacją finansową generalnego wykonawcy, wpływającymi zajęciami komorniczymi i grożącym obowiązkiem podwójnej zapłaty za to samo świadczenie.

Zdaniem pozwanego w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie można zasadnie twierdzić, że doszło do wyrażenia zgody na wykonywanie umowy przez podwykonawcę w sposób dorozumiany, sytuacje takie są bowiem dopuszczalne tylko w kontekście nie przedłożenia w ogóle umowy podwykonawczej dla inwestora, przy jednoczesnym tolerowaniu obecności przedsiębiorstwa podwykonawcy na placu budowy. Wobec sprzeciwu inwestora na wykorzystanie przy realizacji inwestycji powódki, nie powstała odpowiedzialność solidarna po stronie inwestora i generalnego wykonawcy

wobec podwykonawcy. Tym samym podwykonawca mógł dochodzić swoich roszczeń jedynie od generalnego wykonawcy, co zrobił zgłaszając wierzytelność do masy upadłości. W ocenie strony pozwanej w sprawie nie zachodziły również jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające zakwestionowanie oświadczenia woli o odmowie zatwierdzenia powódki jako podwykonawcy w świetle art. 58 k.c.

Pozwany podważył także zasadność powództwa w oparciu o umowę cesji wskazując na fakt, że zamawiający nie wyraził dla wykonawcy zgody na udzielenie cesji, co czyni tę umowę bezskuteczną wobec niego. Zdaniem pozwanego zapisy umowne wykluczają zatem możliwość powoływania się na cesję jako podstawę dochodzonego roszczenia. Dodatkowo pozwany zaznaczył, że umowa cesji - co wynika z kontekstu sytuacyjnego - zawarta została w celu zabezpieczenia wierzytelności, tym samym o jej bezskuteczności przesądza brak zachowania formy pisemnej z datą pewną (art. 84 ust. 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze). Nadto zaznaczył, że nawet przy przyjęciu, że celem cesji było zaspokojenie roszczeń a nie ich zabezpieczenie, to do oceny skuteczności prawnej cesji zastosowanie znajduje art. 127 ust. 3 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze. W wyniku cesji nastąpiła zapłata długu, który w momencie zawarcia umowy nie miał charakteru wymagalnego. W dacie wymagalności świadczenia cedent był już w stanie upadłości likwidacyjnej i w konsekwencji pozwany prawidłowo dokonywał wszelkich rozliczeń z syndykiem masy upadłościowej.

W piśmie z dnia 31 marca 2015 r. swój udział w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej zgłosił Syndyk Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w C. domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu interwenient wskazał, że w niniejszej sprawie nie powinno ulegać wątpliwości, że do majątku upadłego, wchodzącego w skład masy upadłości weszła również wierzytelność upadłej spółki wobec pozwanego wynikająca z umowy nr (...) nawet wówczas gdyby stanowiła przedmiot zabezpieczenia (art. 70⁽¹⁾ prawa upadłościowego i naprawczego). Tym samym zapłata należności na rzecz spółki (...) w upadłości likwidacyjnej była w pełni zasadna, a jej przyjęcie przez syndyka nie było przyjęciem nienależnego świadczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 25 lipca 2011 r. Województwo (...) reprezentowane przez Dyrektora (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. zawarło z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w C. umowę nr (...). Na mocy tej umowy Województwo (...) jako inwestor zleciło spółce (...) wykonanie robót budowlanych w ramach projektu realizowanego pod nazwą „Budowa obojścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)”.

Zgodnie z § 2 umowy termin zakończenia realizacji przedmiotu umowy strony ustaliły na dzień 15 czerwca 2013 r.

Wysokość wynagrodzenia należnego wykonawcy ustalono na kwotę 10.369.464,61 zł stanowiącą wynik sumy iloczynu ilości jednostek obmiarowych robót odebranych i cen jednostkowych wskazanych w wycenionym przedmiarze robót oraz kwoty podatku VAT (§ 3 umowy

W § 6 umowy zamawiający przewidział możliwość dokonania zmian zawartej umowy, na warunkach określonych w załączniku nr 2 do umowy (warunki umowy) z zastrzeżeniem, że zmiany treści umowy mogą nastąpić w formie aneksu podpisanego przez obie strony pod rygorem nieważności.

W § 6 umowy zapisano, że wszelkie wierzytelności z niniejszej umowy nie mogą być przedmiotem obrotu bez uzyskania pisemnej zgody zamawiającego.

W § 6 ust. 7 warunków umowy stanowiących załącznik nr 2 zapisano z kolei, że wykonawca nie może dokonać przelewu należnych mu z umowy wierzytelności na rzecz osób trzecich bez uzyskania uprzedniej pisemnej zgody zamawiającego.

Zgodnie z § 13 warunków umowy wykonawca zobowiązany został do zapłaty kar umownych w przypadku zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy w określonym umownie terminie zakończenia robót w wysokości 0,2% całkowitej ceny brutto podanej w ofercie za każdy dzień zwłoki (pkt 1) oraz w przypadku odstąpienia od umowy z przyczyn zależnych od

wykonawcy w wysokości 10% całkowitej ceny brutto ustalonej kary umownej (pkt 2). Dodatkowo zastrzeżono prawo dochodzenia przez zamawiającego od wykonawcy odszkodowania przenoszącego wartość ustalonej kary umownej.

W § 20 strony przewidziały możliwość dokonania zmian umowy w formie aneksów, między innymi w przypadku zmiany zakończenia terminu realizacji przedmiotu umowy z powodu konieczności wykonania robót dodatkowych.

Do zawarcia umowy doszło w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013r., Nr 907).

Realizowana inwestycja była współfinansowana z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007-2013 ((...) infrastruktura drogowa).

W dniu 25 października 2012 r. w związku z wprowadzeniem zmian do pierwotnego projektu oraz ze względu na różnice między przedmiarem a obmiarem wykonanych robót do umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r. zawarty został aneks nr (...).

dowód : umowa nr (...) z 25.07.2011 r. - karta 36-38, 431-434,

załączniki nr 2 do Umowy nr (...) - karta 39-52, 435-447,

załącznik 1 do warunków umowy - karta 448,

aneks nr (...) do umowy nr (...) - karta 53-54, 450-451,

tabele elementów rozliczeniowych wraz z wyceną przedmiaru robót - karta 55,452-484

dokumenty dotyczące realizacji umów w tym kosztorysy wraz z projektami, protokołami częściowego odbioru robót protokołami konieczności, protokołami robot zanikowych - karta 491-803

projekt budowlany i wykonawczy, szczegółowe specyfikacje techniczne (niebieska teczka),

W dniu 25 sierpnia 2011 r. - w związku z realizacją umowy nr (...) - spółka (...) zawarła z (...) Bank spółką akcyjną w W. umowę zapłaty zobowiązań nr (...), której przedmiotem było zlecenie bankowi zapłaty w imieniu spółki (...) zobowiązań przysługujących jej dostawcom.

bezsporne, nadto dowód: umowa zapłaty zobowiązań nr (...) wraz z załącznikami - karta 56-73

Spółka (...), główny wykonawca robót objętych nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r., jest członkiem grupy (...), w której skład wchodzi kilkanaście spółek powiązanych ze sobą kapitałowo. Jedynym udziałowcem spółki (...) jest (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, która jednocześnie od 2007 r. do dnia 24 lipca 2013 r. była właścicielem 50% akcji w (...) spółce akcyjnej występującej do dnia 7 października 2013 r. pod firmą (...) spółka akcyjna.

Z uwagi na okoliczność, że kontrakt między spółką (...) a Województwem (...) zawierany był w chwili, gdy spółka (...) była członkiem grupy (...) mogła ona korzystać z profitów z tym związanych, przy czym ponosiła również wspólne ryzyko, jakim były obciążone kontrakty zawierane przez spółki z grupy. Niewykonanie umowy zawartej z Województwem (...) przez głównego wykonawcę - spółkę (...) skutkowało obowiązkami zapłaty wysokich kar umownych, ewentualnie również odszkodowania, które to należności zostałyby wypłacone z gwarancji ubezpieczeniowej, co w efekcie obciążałoby również spółkę (...) jako podmiot solidarnie odpowiedzialny ze spółką (...) wobec ubezpieczyciela.

bezsporne, nadto dowód : umowa objęcia akcji z 28.06.2006 r. - karta 74-75,

umowa przyrzeczona nabycia - karta 76-77,

schematy i wydruki grup kapitałowych - karta 78-82,

wyciągi z (...) karta 83-87,

umowa o udzielanie ubezpieczeniowych gwarancji, kontraktowych wraz z aneksami - karta 134-154,

wezwanie do zapłaty z 17.10.2013 r. - karta 155

Na początku 2011 r. sytuacja finansowa spółki (...) uległa pogorszeniu. Ze strony spółki pojawiły się problemy z terminową realizacją umowy nr (...) zawartej w dniu 25 lipca 2011 r.

bezsporne, nadto : zeznania świadka C. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 902-904

W związku z problemami spółki (...) w spłacie zadłużenia wynikającego z wykonania umowy zapłaty zobowiązań nr (...), spółka (...) dokonała na rzecz (...) Banku cesji wierzytelności przysługujących jej wobec Województwa (...) wynikającej z umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r. Ostatecznie ze względu na porozumienie co do spłaty zadłużenia bank wyraził zgodę na spłaty części należności z przedstawionych do zapłaty faktur na rzecz wykonawcy i podwykonawców.

bezsporne, nadto dowód: zawiadomienie z 26.08.2011 r. - karta 88,

zawiadomienie z 29.08.2011 r. - karta 89,

pismo z 29.06.2012 r. - karta 90-91,

pismo (...) Bank S.A. z 24.08.2012r. - karta 92-93,

pismo spółki (...) z 26.10.2012 r. - karta 94,

pismo z 07.11.2012 r. oraz 13.05.2013 r. - karta 95-96,

zeznania świadka C. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 902-904

W 2013 r. sytuacja finansowa spółki (...) uległa dalszemu pogorszeniu. Ze strony spółki pojawiło się zagrożenie niewykonania umowy nr (...) w terminie. Następowaly opóźnienia w zakresie dotrzymania harmonogramu prac. Inwestor rozważał możliwość odstąpienia od umowy. Chcąc zrealizować umowę pomimo trudności (...) spółka (...) poszukiwała wsparcia w ramach grupy (...). W tym celu podjęte zostały rozmowy z przedstawicielami spółki (...), która posiadała wolne moce przerobowe i odpowiednie zabezpieczenie finansowe. Pomiędzy przedstawicielami spółki (...) i spółki (...) organizowane były spotkania i narady.

O prowadzonych negocjacjach w sprawie wsparcia i wzajemnej pomocy grupy kapitałowej przy realizacji umowy informowany był inwestor.

Pomiędzy przedstawicielami spółki (...) oraz Województwa (...) również organizowane były spotkania, na których omawiano możliwość wykonania prac objętych inwestycją.

bezsporne, nadto : zeznania świadka C. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 902-904

świadka Z. Ś. - rozprawa z 09.03.2015 r. - karta 823-824

zeznania świadka M. P. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 907-909

zeznania świadka M. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 909-911

zeznania K. Ł. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 913-915

zeznania B. K. - rozprawa z 25.02.2015 r. - karta 811-815

W dniu 8 lutego 2013 r. Województwo (...) reprezentowane przez Dyrektora (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich, jako zamawiający zawarło ze spółką (...) jako wykonawcą kolejną umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie zamówienia dodatkowego do zamówienia podstawowego udzielonego na podstawie umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r.

W ramach tej umowy Województwo (...) powierzyło spółce (...) do wykonania roboty budowlanej wynikające z Protokołu (...) nr (...) z dnia 10 stycznia 2013 r., polegające na wykonaniu wzmocnienia podłoża gruntowego od kilometra 1+415 do kilometra 1+550 (§ 1 ust. 1 umowy).

W § 1 ust. 2 zapisano, że roboty o których mowa w ust. 1 zostaną wykonane na warunkach określonych w umowie podstawowej nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r.

Zgodnie z § 2 umowy prace miały zostać wykonane do dnia 30 maja 2013 r. Należne z tego tytułu wynagrodzenie strony ustaliły na kwotę 546.086,36 zł brutto, mającą stanowić wynik sumy iloczynu ilości jednostek obmiarowych robót odebranych i cen jednostkowych wskazanych w wycenionym przedmiarze robót oraz podatku VAT.

dowód : umowa nr (...) z 8.02.2013 r. wraz z protokołem konieczności - karta 107-111, 486-490

W piśmie z dnia 4 kwietnia 2013 r. spółka (...), działając jako wykonawca robót dotyczących zadania realizowanego pod nazwą „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)”, przedstawiła Województwu (...) propozycję zwiększenia zaangażowania sił w celu realizacji zamówienia dodatkowego polegającego na wykonaniu wzmocnienia podłoża gruntowego między innymi poprzez powierzenie wykonania odcinka od km 0+000 do km 1+590 wraz z robotą dodatkową (wzmocnieniem podłoża na gruntach słabonośnych) oraz mas bitumicznych na odcinku km 1+590 do km 2+807,90 spółce (...). Jednocześnie spółka poinformowała, że podpisanie umowy z podwykonawcą - spółką (...) powinno nastąpić w terminie do 15 kwietnia 2013 r., zaś po podpisaniu umowy podwykonawca ten zostanie oficjalnie zgłoszony inwestorowi. Spółka (...) zadeklarowała ponadto przesłanie inwestorowi uzgodnionego ze spółką (...) harmonogramu robót.

W piśmie z dnia 10 kwietnia 2013 r. Województwo (...) zwróciło się do spółki (...) o potwierdzenie informacji dotyczących rozmów prowadzonych z wykonawcą spółką - (...)(...) C. w sprawie zaangażowania się w wykonanie robót na odcinku od km 0+000 do km 1+590 wraz z robotą dodatkową oraz ułożenia mas bitumicznych na odcinku km 1+590 do km 2+807,90.

W piśmie z dnia 12 kwietnia 2013 r. spółka (...) potwierdziła informacje o prowadzeniu rozmów w sprawie zaangażowania w wykonawstwo na wskazanej inwestycji.

W piśmie z dnia 22 kwietnia 2013 r. spółka (...) zwróciła się do Województwa (...) o akceptację spółki (...) jako podwykonawcy branży drogowej.

dowód : pismo spółki (...) z 4.04.2013 r. - karta 121-122,

pismo z 10.04.2013 r. – karta 123,

pismo spółki (...) z 12.04.2013 r. - karta 124-126,

pismo (...) C. z 22.04.2013 r. - karta 127

W dniu 23 kwietnia 2013 r. spółka (...) jako wykonawca zawarła z powodową spółką (...) umowę nr (...).

W § 1 umowy określającym jej przedmiot wskazano, że wykonawca na podstawie umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r. zawartej z Województwem (...) realizuje zadanie pod nazwą „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej

nr (...). W ramach tego zadania wykonawca - spółka (...) powierzyła podwykonawcy - spółce (...) wykonanie robót budowlanych branży drogowej szczegółowo określonych w rysunkach i specyfikacji technicznej.

Zgodnie z § 2 umowy prace miały zostać wykonane do dnia 15 czerwca 2013 r.

W § 4 umowy wartość prac podwykonawczych określono na kwotę 6.046.864,83 zł brutto.

dowód : umowa nr (...) z 23.04.2013 r. - karta 98-106

Z uwagi na złą sytuację finansową spółka (...) przestała realizować swoje zobowiązania wobec różnych podmiotów. Do inwestora - Województwa (...) zaczęły wpływać zawiadomienia o zajęciach komorniczych.

Ostatecznie spółka (...) złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości.

bezsporne, nadto: zeznania świadka C. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. – karta 902-904,

zeznania świadka M. P. – rozprawa z 17.06.2015 r. – karta 907-909,

zeznania B. K. – rozprawa z 25.02.2015 r. – karta 811-815

W korespondencji elektronicznej z dnia 23 kwietnia 2013 r. tymczasowy nadzorca sądowy spółki (...) poinformował Województwo (...), że obecnie trwa rozpatrywanie przez sąd wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika spółki (...) z możliwością zawarcia układu. Zaznaczył również, że sytuacja finansowa spółki jest bardzo zła, dłużnik nie pokrywa bieżących kosztów, prowadzone są też postępowania egzekucyjne w zakresie dużych wierzytelności. Nadzorca podkreślił, że w jego ocenie spółki (...) bez zewnętrznej pomocy finansowej nie podola procedurze postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu.

dowód : korespondencja elektroniczna - karta 354

W dniu 25 kwietnia 2013 r. spółka - (...) (...) C. jako wykonawca zawarła z powodową spółką - (...) kolejną umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie robót branży drogowej zgodnie z Protokołem konieczności nr 8 z dnia 10 stycznia 2013 r., w zakresie prac realizowanych przez wykonawcę na podstawie umowy dodatkowej nr (...) zawartej w dniu 8 lutego 2013 r. z Województwem (...).

Zgodnie z § 2 umowy prace nią objęte miały zostać wykonane do dnia 30 maja 2013 r. W § 4 umowy wartość prac podwykonawczych określono na kwotę 546.086,36 zł brutto.

W § 5 umowy określającym rozliczenia i terminy płatności zapisano, że zapłata wynagrodzenia umownego nastąpi poprzez przelew wierzytelności przysługującej wykonawcy wobec zamawiającego z tytułu wynagrodzenia za wykonanie umowy z zamawiającym wskazanej w § 1 umowy. Umowa przelewu wierzytelności oraz zgoda zamawiającego na dokonanie przedmiotowej cesji, stanowiąc będą po ich zawarciu załączniki do umowy.

W umowie nie zamieszczono zapisu dotyczącego warunków wstępnych umowy.

W tym samym dniu tj. 25 kwietnia 2013 r. spółka (...) - cedent zawarła ze spółką (...) - cesjonariuszem umowę cesji wierzytelności.

W § 1 umowy cedent oświadczył, że jest wierzycielem dłużnika - (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. (ust. 1). Podstawą wierzytelności przysługującej cedentowi od dłużnika jest umowa nr (...) zawarta pomiędzy cedentem a dłużnikiem, której przedmiotem jest: „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...) - Protokół (...) nr (...) z dnia 10 stycznia 2013 r. (ust. 2). Dalej cedent oświadczył, że na podstawie umowy, o której mowa w ust. 2, dłużnik zobowiązany jest do zapłaty na rzecz cedenta kwoty wynagrodzenia umownego w wysokości 546.086,36 zł brutto (ust. 3).

W § 2 umowy cedent oświadczył, że zobowiązuje się do przekazania na rzecz cesjonariusza wierzytelności określonej w umowie z podwykonawcą w wysokości 546.086,36 zł brutto stanowiącej część wierzytelności określonej w § 1 ust. 3. Cedent wyraża zgodę na przekazanie kwoty określonej w § 2 ust. 1 bezpośrednio przez dłużnika na rzecz cesjonariusza.

W § 3 umowy cesjonariusz wskazał, że przyjmuje przelew wierzytelności, o której mowa w § 2 umowy, na zaspokojenie swoich roszczeń względem cedenta.

W § 4 umowy zapisano zaś, że o zawarciu umowy cedent powiadomi dłużnika.

dowód : umowa nr (...) z 25.04.2013 r. - karta 112-120,

umowa cesji z 25.04.2013 r. - karta 133

Spółka (...) przystąpiła do realizacji prac dotyczących zadania pod nazwą „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)”. Na teren budowy został sprowadzony sprzęt należący do spółki (...). Funkcję kierownika robót z ramienia spółki (...) pełnił D. Ć., kierownikiem budowy spółki (...) była A. M. (1), inżynierem projektu był Z. Ś., nadzorującym proces inwestycji był M. P., zaś inspektorem robót drogowych był R. K.. Przedstawicielami Województwa (...) nadzorującego przebieg inwestycji byli również A. M. (2) oraz M. K..

Przedstawiciele inwestora często pojawiali się na terenie budowy, interesowali się przebiegiem inwestycji i wielokrotnie rozmawiali z pracownikami spółki (...). W związku z realizacją inwestycji wielokrotnie odbywały się też narady koordynacyjne, na których poruszano kwestie stopnia zaawansowania wykonywanych robót, czy organizacji dalszej pracy. W naradach tych brali udział między innymi przedstawiciele głównego wykonawcy kierownik budowy - A. M. (1), przedstawiciele inwestora inżynier projektu Z. Ś. oraz przedstawiciel spółki (...).

dowód : zeznania świadka C. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 902-904,

zeznania świadka A. M. (1) - rozprawa z 17.06.2015 r. – k a rta 905-906,

zeznania świadka A. M. (2) - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 906-907,

zeznania świadka M. P. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 907-909,

zeznania świadka R. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 911-913,

zeznania świadka Z. Ś. - rozprawa z 09.03.2015 r. - karta 823-824,

zeznania świadka M. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. – karta 909-911,

zeznania świadka D. Ć. – rozprawa 25.07.2015 r. – karta 815-818

W piśmie datowanym na dzień 25 kwietnia 2013 r. spółka (...) działając jako wykonawca robót dotyczących zadania realizowanego pod nazwą „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)” w ramach umowy nr (...) zwróciła się do Województwa (...) o akceptację spółki (...) jako podwykonawcy, która będzie brała udział w realizacji przedmiotu umowy w zakresie robót drogowych. W załączeniu pisma przekazany został projekt umowy nr (...).

W przesłanym projekcie umowy zawarty został zapis dotyczący warunków wstępnych umowy, zgodnie z którym „podwykonawca zostanie zatwierdzony jako oficjalny podwykonawca przez zamawiającego (inwestora) tj. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w K., w imieniu i na rzecz którego działa Inżynier Projektu tj. Przedsiębiorstwo Usług (...) sp. z o.o. w K.”.

W projekcie umowy wartość prac podwykonawczych określono na kwotę 508.747,40 zł brutto.

Powyższe pismo wpłynęło do (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. w dniu 10 maja 2013 r.

dowód : pismo z dnia 25.04.2013 r. - karta 344-353

W piśmie z dnia 26 kwietnia 2013 r. Województwo (...) wskazało, że po zapoznaniu się z przedłożoną umową zwartą pomiędzy wykonawcą - spółką (...) a podwykonawcą - spółką (...) nie akceptuje wskazanego podwykonawcy. Uzasadniając powyższą decyzję wskazano, że w ramach realizowanego projektu wierzytelności spółki (...) obciążane są cesją na rzecz (...) Banku. Nadto zwrócono uwagę, że spółka (...) funkcjonuje z udziałem tymczasowego nadzorca sądowego co świadczy o jej problemach finansowych umowy, to z kolei oznacza, że należności względem podwykonawców nie będą regulowane na bieżąco.

dowód : pismo z 26.04.2013 r. - karta 128

W piśmie z dnia 8 maja 2013 r. odpowiadając na korespondencję dotyczącą zatwierdzenia podwykonawców Województwo (...) poinformowało, że nie akceptuje wskazanych podwykonawców, w tym również spółki (...). W uzasadnieniu stanowiska w przedmiocie odmowy wskazano, że w dniu 8 maja 2013 r. do Urzędu Województwa wpłynęło pismo komornika sądowego – I. O. informujące o zajęciu wierzytelności z tytułu wszelkiego rodzaju umów z uwagi na zaległość w kwocie 370.000 zł. Dalej w piśmie podkreślono, że zajęcie wierzytelności, w tym z umowy nr (...) uniemożliwia dokonanie w sposób prawidłowy rozliczeń pomiędzy wykonawcą i podwykonawcą, a także ewentualnie zamawiającym i podwykonawcą z tytułu wykonanych i odebranych robót budowlanych. W tej sytuacji zamawiający w myśl art. 647¹ § 5 k.c. ponosiłby ryzyko podwójnej zapłaty za powierzone podwykonawcom roboty. Dodatkowo zaznaczono, że w przypadku spółki (...) nie został przedłożony zakres powierzonych jej prac, co czyni niemożliwym dokonanie weryfikacji kwot poszczególnych pozycji kosztorysowych, a których obowiązek zapłaty również spoczywałby na zamawiającym.

W odpowiedzi w piśmie z dnia 10 maja 2013 r. spółka (...) wskazała, że (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w K. został już poinformowany o zwieszeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego I. O.. Spółka wystąpiła także o zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez innego komornika. Dodatkowo w celu umożliwienia weryfikacji kwot poszczególnych pozycji kosztorysowych w uzupełnieniu spółka (...) przedstawiła brakujący zakres robót jaki zamierza powierzyć podwykonawcy - spółce (...). Wskazując na powyższe spółka (...) ponownie zwróciła się o umożliwienie zatrudnienia do realizacji zadania podwykonawców tj. spółki (...) oraz spółki (...).

W piśmie z dnia 14 maja 2013 r. Województwo (...) ponownie poinformowało spółkę (...) o braku zgody na zatwierdzenie podwykonawców robót budowlanych, w tym spółki (...). W piśmie wskazano na brak akceptacji zasad realizacji zamówienia przez podwykonawców. Nadto z uwagi na fakt kierowania do inwestora nowych zajęć wierzytelności przysługujących głównemu wykonawcy - spółce (...) oraz fakt prowadzenia wobec niej postępowania w przedmiocie upadłości Województwo (...) powtórnie wskazało na ryzyko związane z obowiązkiem podwójnej zapłaty za spełnienie tego samego świadczenia na rzecz wykonawcy oraz podwykonawców.

dowód : pismo z 10.05.2013 r. – karta 342-343,

pismo z 10.05.2013 r. – karta 341,

pismo z 14.05.2013 r. – karta 336-339

W piśmie z dnia 23 maja 2013 r. spółka (...) zleciła wykonanie robót sanitarnych dotyczących zadania „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)”.

dowód: pismo z 23.05.2013 r. z załącznikami - karta 129 -132

W dniu 11 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy w Słupsku ogłosił upadłość spółki (...) obejmującą likwidację majątku dłużnika.

W toku postępowania upadłościowego do masy upadłości zgłoszone zostały wierzytelności przysługujące spółce (...) wobec upadłej spółki (...) w wysokości około 1.700.000 zł, w tym wynikająca z umowy nr (...). Wierzytelność została umieszczona na liście wierzytelności

dowód : wydruk z (...) z dnia 9 lipca 2013r. numer (...) – karta 203,

zeznania W. S. - rozprawa z 17.06.2015 r. – karta 915

zeznania K. Ł. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 913-915

W trakcie realizacji inwestycji „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej Nr (...)” spółka (...) zlecała (...) Laboratorium Drogowemu w K. wydanie opinii o receptach stosowanych mieszkanek mineralno-bitumicznych oraz zbadanie próbek stosowanych mieszkanek. Orzeczenia wydawane przez (...) Laboratorium Drogowe w K. były ostatecznie przekazywane (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich w K..

dowód : faktura VAT nr (...) - karta 156,

faktura VAT nr (...) – karta 157

orzeczenie jakości badanej próbki (...) wraz z pismem przewodnim - karta 158-161,

wyniki badań odporności na deformacje trwałe z 11.06.2013 r. – karta 162-165,

faktura VAT nr (...) – karta 166,

pismo spółki (...) z 5.06.2013 r. – karta 167-169,

faktura VAT nr (...) z 10.05.2013 r. – karta 170,

opinia o zweryfikowanej receptce z 16.05.2013 r. – karta 171,

opinie o receptce z 10.05.2013 r. – karta 172-173,

pismo spółki (...) z 29.04.2013 r. – karta 174-175

(...) Zarząd Dróg Wojewódzki z siedzibą w K. powstał na podstawie uchwały Zarządu Województwa (...) Nr 129/99 z dnia 10 marca 1999 roku w sprawie utworzenia (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K..

(...) Laboratorium Drogowe w K. zostało utworzone na podstawie uchwały (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 26 lipca 2010 roku w sprawie utworzenia samorządowego zakładu budżetowego pod nazwą (...) Laboratorium Drogowe w K..

dowód : Regulamin organizacyjny (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. - karta 176-189,

Regulamin organizacyjny (...) Laboratorium Drogowego w K. - karta 190 -193,

Uchwały sejmiku Województwa (...) - karta 194-198

W trakcie realizacji zadania „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej Nr (...)” Województwo (...) prowadziło również inne inwestycje takie jak „Remont cząstkowy nawierzchni dróg przy użyciu (...) na gorąco na terenie działania (...) w S.”, „Przebudowa drogi (...) odc. S.-D.” czy „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 110 na odcinku L. - C.”. Realizację prac związanych z powyższymi inwestycjami Województwo (...) powierzyło spółce (...).

dowód : umowy nr (...) – karta 397-422

W dniu 11 czerwca 2013 r. Województwo (...) odebrało od spółki (...) prace wykonane na podstawie umowy dodatkowej nr (...) z dnia 8 lutego 2013 r. Z czynności odbioru sporządzony został protokół, w którym stwierdzono, że roboty zostały wykonane zgodnie z zamówieniem, nie stwierdzono prac wadliwie wykonanych.

bezsporne

W dniu 12 czerwca 2013 r. Województwo (...) odstąpiło do dalszej realizacji przez spółkę (...) umowy podstawowej umowa nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r.

bezsporne , nadto: zeznania świadka C. K. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 902-904

świadka Z. Ś. - rozprawa z 09.03.2015 r. - karta 823-824

W dniu 24 czerwca 2013 r. spółka (...) sp. z o.o. odebrała od spółki (...) roboty wykonane w ramach umowy (...). Z czynności odbioru sporządzony został protokół. W protokole zapisano, że po dokonaniu oględzin wykonanych robót i zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami budowy nie zgłoszono żadnych uwag. Wartość wykonanych prac ustalono na kwotę 428.707,75 zł netto.

dowód : protokół w sprawie odbioru końcowego robót z 24.06.2013 r. - karta 199

tabela elementów rozliczeniowych - karta 200-201

W dniu 26 czerwca 2013 r. spółka (...) w upadłości likwidacyjnej wystawiła na rzecz Województwa (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 527.310,53 zł, z terminem płatności wyznaczonym na dzień 25 lipca 2013r.

bezsporne

W dniu 28 czerwca 2013 r. spółka (...) wystawiła na rzecz spółki (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 527.310,53 zł brutto. Jako nazwę usługi w fakturze wskazano: „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)” - protokół konieczności nr 8 z dnia 10.01.2013 r. w zakresie robót dodatkowych - umowa nr (...) z dnia 25.04.2013 r. Termin płatności wyznaczono na dzień 28 czerwca 2013 r.

dowód : faktura VAT nr (...) - karta 202

W piśmie z dnia 6 lipca 2013 r. spółka (...) wezwała Województwo (...) do zapłaty kwoty 527.310,53 zł, przedkładając jednocześnie kopią faktury VAT nr (...) wraz z protokołem odbioru oraz kopią umowy cesji z dnia 25 kwietnia 2013 r.

Odpowiadając na powyższe w piśmie z dnia 22 lipca 2013 r. Województwo (...) odmówiło zapłaty wskazując, iż pierwotna umowa nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r. zakazywała dokonywania cesji wierzytelności z niej wynikających bez zgody zamawiającego, który w niniejszej sprawie zgody takiej nie udzielił. Nadto Województwo (...) wskazało, że odmówiło akceptacji spółki (...) jako podwykonawcy w ramach inwestycji opisanej w fakturze VAT.

dowód : pismo spółki (...) z 16.07.2013 r. - karta 204

pismo z 22.07.2013 r. - karta 205

W grudniu 2013 r. Województwo (...) uiściło wynagrodzenie z tytułu wykonania umowy (...) z dnia 8 lutego 2013 r. należne spółce (...) w upadłości likwidacyjnej na ręce syndyka masy upadłości.

bezsporne , **nadto** : zeznania B. K. - rozprawa z 25.02.2015 r. - karta 811-815

zeznania W. S. - rozprawa z 17.06.2015 r. - karta 915

W piśmie z dnia 23 stycznia 2014 r. spółka (...) powtórnie wezwała Województwo (...) do zapłaty kwoty 546.086,36 zł wynikającej z umowy nr umowa nr (...) nabytej na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 25 kwietnia 2013 r.

W odpowiedzi na powyższe, w piśmie z dnia 3 lutego 2014 r. Województwo (...) powtórnie odmówiło zapłaty żądanej kwoty, wskazując między innymi, na bezskuteczność umowy cesji z dnia 25 kwietnia 2013 r. w oparciu o art. 127 ust. 3 i art. 84 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, z uwagi na zawarcie tejże umowy w niewystarczającej dla jej skuteczności formie (bez daty pewnej), a także okoliczność, że stanowiła ona płatność za dług niewymagalny.

W kolejnych pismach z dnia 14 lutego i 30 marca 2014 r. spółka (...) nie zgadzając się ze stanowiskiem Województwo (...) wzywała do zapłaty należnej jej zdaniem kwoty 546.086,36 zł.

Województwo (...) odmówiło zapłaty, podtrzymując dotychczas prezentowaną argumentację. Województwo wystąpiło również do Syndyka Masy Upadłości spółki (...) o zajęcie stanowiska w przedmiocie wystąpienia przez spółkę (...) z roszczeniem o zapłatę 546.086,36 zł.

W piśmie z dnia 24 czerwca 2014 r. syndyk wyraził pogląd, że przekazanie przez Województwo (...) do masy upadłości należności wynikających z umowy nr (...) było konieczne i prawnie w pełni uzasadnione. Zaznaczył jednocześnie, że podwykonawcy - spółce (...) służyło prawo zgłoszenia swojej wierzytelności do masy upadłości, z czego podwykonawca skorzystał składając stosowny wniosek.

dowód : pismo spółki (...) z 23.01.2014 r. - karta 206-207,

pismo Województwa (...) z 3.02.2014 r. - karta 208-209,

pismo spółki (...) z 14.02.2014 r. - karta 210-212,

pismo Województwa (...) z 3.03.2014 r. - karta 213,

pismo spółki (...) z 20.03.2014 r. - karta 214-216,

pismo z 24.06.2014 r. - karta 359-356,

pisma z 16.06.2014 r. - karta 357-359

Na podstawie zawartej pomiędzy spółką (...) a spółką (...) umowy o przystąpienie do długu oraz zawartej między spółką (...) a spółką Grupa (...) umowy poręczenia oraz porozumienia o uznaniu długu z dnia 3 lipca 2013 r. spółka (...) oraz Grupa (...) przystąpiły solidarnie do długu spółki (...) w upadłości likwidacyjnej względem spółki (...) z tytułu wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych objętych umową nr (...) i umową nr (...), a stwierdzonych fakturą VAT nr (...) oraz fakturą VAT nr (...)NO/ (...).

W dniu 3 lipca 2014 r. pomiędzy spółką (...) oraz spółką Grupą (...) a spółką (...) została zawarta umowa sprzedaży instalacji recyklingu wody do wytwórni (...), walca wibracyjnego D., walca stalowego (...)/HD O 90V, wytwórni (...), 2 betonieszarek na podwoziu M. (...), ładowarki kołowa V. (...) oraz samochodu V. (...). Wysokość zobowiązania spółki (...) względem spółki (...) na dzień zawarcia umowy sprzedaży z dnia 3 lipca 2014 r. przy uwzględnieniu dokonanych potrąceń na łączną kwotę 206.875,28 zł wynosiła 1.755.559,76 zł.

Strony umowy sprzedaży z dnia 3 lipca 2014 r. zgodnie ustaliły, że wierzytelność z tytułu ceny za sprzedaż wskazanego w niej sprzętu o łącznej wysokości 1.577.100 zł zostanie potrącona z wierzytelnością spółki (...) wobec spółki (...) oraz Grupy (...) z należnością główną wynikającą z faktury VAT nr (...)NO/ (...) w wysokości 1.031.362,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 126.834,11 zł oraz należnością główną wynikającą z faktury VAT nr (...) w wysokości 348.853,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 70.052,84 zł.

W związku z zawarciem umowy sprzedaży z dnia 3 lipca 2014 r. spółka (...) zwolniła spółkę (...) oraz Grupę (...) z długu objętego umową o przystąpienie do długu, umową poręczenia oraz porozumieniem o uznaniu długu w zakresie przewyższającym kwotę 1.577.100 zł z kwoty 178.459,76 zł wynikającej z należności głównej z faktury VAT nr (...), w części nieobjętej potrąceniem, pod warunkiem prawidłowego wykonania przez każdego ze sprzedających obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w szczególności wydania wolnego od wad przedmiotu umowy. Umowa została wykonana przez spółkę (...) oraz „Grupę (...)”.

bezsporne, nadto dowód : umowa sprzedaży z 3.07.2014 r. - karta 217-219

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w całości bezzasadne.

W niniejszym pozwie powódka spółka (...) twierdziła, że przysługuje jej wobec pozwanego Województwa (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za wykonane prace (obejmujące wykonanie robót branży drogowej na podstawie umowy nr (...), zgodnie z Protokołem konieczności nr 8), przy czym zasadności swojego roszczenia powódka upatrywała w tym, że prace te wykonywane były przez nią w ramach podwykonawstwa, natomiast pozwany był inwestorem. Podstawę roszczenia powódki statuował zatem art. 647¹ § 5 k.c., stosownie do którego zawierający umowę z podwykonawcą inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Celem ustanowienia tego przepisu, wskazanym w uzasadnieniu projektu ustawy, było przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w gospodarce, w szczególności niepłaceni wynagrodzenia za prace wykonane przez podwykonawców - małych i średnich przedsiębiorców. Z drugiej strony podkreślić jednak należy, że potrzeba ochrony podwykonawcy na wypadek braku zapłaty przez jego kontrahenta nie może jednocześnie prowadzić do obciążania inwestora odpowiedzialnością za cudzy dług w każdej sytuacji (wyrok SN z 2.04.2008 r. III CSK 287/07).

Dokonując wykładni rozważanego przepisu trzeba także podkreślić, iż stanowi on odstępstwo od ogólnej zasady prawa cywilnego, w myśl której skuteczność zobowiązań umownych występuje tylko między stronami zawartej umowy, a osoba trzecia nie ponosi odpowiedzialności za dług innego podmiotu. Przepis ten jest zatem przepisem wyjątkowym, a w myśl powszechnej zasady interpretacji przepisów prawa wyjątków nie należy interpretować rozszerzająco, wyjątek (jako odstępstwo od reguły) ma moc obowiązującą tylko w takim zakresie, jak to wynika z jego treści i nie może być w drodze zabiegów interpretacyjnych przenoszony na sytuacje podobne lub zbliżone (wyrok SN z 22.06.2007 r. V CSK 131/07). Inwestor odpowiada zatem wobec podwykonawcy jak za dług cudzy to tylko wtedy, gdy wyraził zgodę na umowę wykonawcy z podwykonawcą (por. uchwała SN z 29.04.2008 r., III CZP 6/08, wyroku SN z 30.05.2006 r., IV CSK 61/06). Zgoda taka może zostać przy tym wyrażona w trojaki sposób:

- 1) poprzez wyraźną akceptację - w sytuacji przedstawienia inwestorowi umowy z podwykonawcą lub jej projektu z częścią dokumentacji,
- 2) w sposób bierny (tzw. akceptacja milcząca) - przy zastosowaniu fikcji prawnej z art. 647¹ § 2 zdanie drugie k.c., kiedy w terminie 14 dni od przedstawienia inwestorowi umowy lub jej projektu z częścią dokumentacji, nie zgłosi on pisemnego sprzeciwu lub zastrzeżeń,
- 3) w sposób dorozumiany (art. 60 k.c.) - kiedy nie znajduje zastosowania ww. fikcja prawna, lecz wystarczy, że inwestor uzyska informacje o osobie podwykonawcy oraz treści umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą, a nadto w dowolnej formie oraz terminie wyrazi zgodę na wykonywanie robót przez podwykonawcę; nieistotne jest przy tym źródło tej wiedzy, natomiast niezbędne jest, aby umowa została zindywidualizowana podmiotowo i przedmiotowo.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawał fakt, że pozwany jako inwestor nie wyraził zgody na zawarcie umowy pomiędzy powódką a głównym wykonawcą - spółką (...). Odmowa znalazła wyrażne odzwierciedlenie w pismach

kierowanych do spółki (...) stanowiących odpowiedź na zgłoszenia podwykonawców. W piśmie z dnia 26 kwietnia 2013 r. Województwo (...) jednoznacznie wskazało, że po zapoznaniu się z przedłożoną umową (zwarłą pomiędzy wykonawcą spółką (...) a podwykonawcą spółką (...)) nie akceptuje tego podwykonawcy. W kolejnym piśmie z dnia 14 maja 2013 r. Województwo (...) ponownie poinformowało o braku zgody na zatwierdzenie podwykonawców robót budowlanych, w tym powodowej spółki (...). Powyższe oświadczenia niewątpliwie należy traktować jako pisemny sprzeciw inwestora wobec zawarcia umowy o podwykonawstwo. Takie znaczenie powyższym pismom przypisuje zresztą także powódka wskazując w uzasadnieniu pozwu, że nieważność oświadczeń odmawiających zgody na udział podwykonawcy skutkuje brakiem skutecznego sprzeciwu.

Nie kwestionując wyrażenia przez pozwanego sprzeciwu, powódka domagając się uwzględnienia powództwa w pierwszej kolejności dowodziła, że zawarte w piśmie z dnia 26 kwietnia 2013 r. oświadczenie w przedmiocie braku akceptacji jako czynność prawna w myśl art. 58 § 1 i 2 k.c. jest nieważna. W ocenie powódki oświadczenie to nie mogło niweczyć skutków prawnych, które uprzednio powstały z mocy ustawy. Okoliczności, w jakich zostało złożone oświadczenie woli pozwanego prowadzą do wniosku, że zmierzało ono w sposób oczywisty do obejścia przepisu art. 647¹ k.c. Przed złożeniem tego oświadczenia pozwany znał bowiem zakres robót, jakie miała wykonać powódka oraz wysokość należnego jej wynagrodzenia, nadto nie tylko akceptował powódką jako podwykonawcę, ale wręcz nakłaniał ją do przystąpienia do realizacji inwestycji. To z kolei spowodowało powstanie ex lege gwarancyjnej odpowiedzialności pozwanego za wynagrodzenie należne powódce z tytułu wykonanych robót budowlanych.

W tym względzie powódka nie wskazała na konkretne zdarzenie, określoną czynność, pisemne lub ustne oświadczenie, powołując się jedynie na spotkania stron w trakcie, których omawiane miałyby być szczegóły kontynuowania przez nią inwestycji oraz korespondencję, z której bezspornie miało wynikać, że pozwanemu inwestorowi znane były wszystkie istotne dane kontraktu, osoba podwykonawcy i zakres robót.

W świetle tychże twierdzeń zaznaczenia dodatkowo wymaga, że wyrażenie zgody przez inwestora w sposób czynny nie jest objęte procedurą z art. 647 § 2 zdanie 2 k.c. i może nastąpić w sposób wyraźny pisemnie bądź ustnie, albo poprzez inne zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia wolę inwestora (art. 60 k.c.). Może zatem nastąpić poprzez czynności faktyczne, w sposób dorozumiany, na przykład przez tolerowanie obecności podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w jego dzienniku budowy, odbieranie wykonanych przez niego robót, oraz dokonywanie podobnych czynności. Przyjmuje się przy tym, że „czynna” zgoda inwestora, wyrażona również konkludentnie, na zawarcie umowy z podwykonawcą, będzie mogła być uznana za skuteczną tylko wówczas, jeżeli ma on wiedzę o istotnych elementach tej umowy, tzn. o przedmiocie prac, jakie ma wykonać podwykonawca oraz o przysługującym mu wynagrodzeniu, bowiem te elementy kreują zakres jego solidarnej odpowiedzialności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., III CSK 152/10, LEX nr 1102865).

W ocenie Sądu wbrew wywodom powódki nie sposób przyjąć jakoby w okolicznościach niniejszej sprawy nastąpiło wyrażenie przez pozwanego wprost czynnej zgody na wykonanie przez powódkę umowy nr (...) jeszcze przed jej faktycznym zawarciem, skutkujące przyjęciem odpowiedzialności gwarancyjnej z mocy prawa. Wyrażenia zgody poprzez wyraźną akceptację powódki nie potwierdzają zaoferowane w sprawie dowody, w szczególności powołane w tym kontekście przez powódkę.

Żaden z przeprowadzonych w tym zakresie dowodów, w tym z zeznań świadków oraz przesłuchanych stron nie potwierdził, że podczas spotkań jakie miały się odbywać pomiędzy stronami przed zawarciem umowy doszło do wyrażenia zgody i uzyskania przez inwestora wiedzy w zakresie istotnych elementów umowy o podwykonawstwo, która została następnie zwarta. Postępowanie dowodowe nie wykazało też jakoby pozwany na spotkaniach zapewniał, że zgoda zostanie wyrażona i uzależniał przedłużenie umowy od zatrudnienia powódki w charakterze podwykonawcy. Wprawdzie do spotkań, na które powołuje się powódka pomiędzy przedstawicielami powódki i pozwanego nie doszło, niewątpliwie jednak między tymi stronami prowadzone były rozmowy. Na fakt prowadzenia z inwestorem jedynie rozmów telefonicznych wskazywała przesłuchana w charakterze strony K. Ł.. Z zeznań tych wynika, że rozmowy rzeczywiście dotyczyły kwestii podwykonawstwa i obejmowały ogólne informacje o sytuacji związanej z inwestycją. W ich trakcie inwestorowi nie zostały jednak przekazane informacje co do istotnych elementów umowy, tzn. o dokładnym

zakresie prac, jakie ma wykonać podwykonawca oraz o przysługującym mu wynagrodzeniu. Ewidentnie zaś narady i negocjacje w sprawie kontynuowania inwestycji, sposobu przyspieszenia prac w związku z powstałymi opóźnieniami, pomocy w ramach grupy kapitałowej odbywały się wielokrotnie z udziałem przedstawicieli wykonawcy spółki (...) i potencjalnego podwykonawcy spółki (...). Spotkania odbywały się też pomiędzy wykonawcą a inwestorem. Na spotkaniach tych wykonawca zapewniał o chęci dokończenia prac objętych umową i zamiarze podjęcia wszelkich starań nie wykluczając udziału podwykonawców. Jak zeznał świadek C. K. spółka (...) chciała dokończyć kontrakt pomimo trudności finansowych, a rolą świadka jako prezesa zarządu było poszukiwanie wsparcia w ramach grupy kapitałowej. W związku z pojawiającymi się informacjami o ewentualnym wsparciu przy udziale podwykonawców pozwany podjął kroki mające na celu ustalenie, jakie rozmowy toczyły się pomiędzy wykonawcą spółką (...) i podwykonawcą spółką (...). Twierdzeniu, że inwestor znał zakres robót podwykonawczych przed zawarciem umowy zaprzecza też treść korespondencji elektronicznej poprowadzonej po zgłoszeniu podwykonawców. W emailu z dnia 8 maja 2013 r. inwestor wskazał na niemożność dokonania stosownej weryfikacji z uwagi na nieprzedstawienie zakresu powierzonych prac w odpowiedzi zaś główny wykonawca nie powołał się na wiedzę inwestora w tym zakresie a wręcz przeciwnie wskazał, że w ramach uzupełnienia przedstawia brakujący zakres robót jaki zamierza powierzyć podwykonawcy - spółce (...).

Odnosząc się do prowadzonej przez strony korespondencji, a zatem ewentualnego wyrażenia pisemnej zgody, powódka wskazała na pisma z dnia 26 i 29 sierpnia 2011 r. (strona 23 pozwu). Pisma datowane na ten okres załączone do akt sprawy nie odnosiły się jednak do stosunków łączących strony niniejszego postępowania, ale stosunków wykonawcy i banku w zakresie regulującym zabezpieczenie zobowiązań przysługujących dostawcom wykonawcy. Treści tych pism może wskazywać wprawdzie na problemy finansowe wykonawcy, niemniej mając na uwadze datę sporządzenia tychże pism w konfrontacji z twierdzeniami powódki, że potrzeba wspomnienia wykonawcy pojawiła się na początku 2013 r. trudno przyjąć, że inwestor zaakceptował osobę podwykonawcy i zakres zleconych mu prac dwa lata wcześniej zanim pojawiła się taka potrzeba. Jedynymi zaś pismami potwierdzającymi prowadzenie korespondencji pomiędzy podwykonawcą a inwestorem jest pismo z dnia 10 kwietnia 2013 r. (karta 123), w którym Województwo (...) zwróciło się do spółki (...) o potwierdzenie informacji dotyczących rozmów prowadzonych z wykonawcą spółką - (...)(...) C. w sprawie zaangażowania się w wykonanie robót oraz pismo z dnia 12 kwietnia 2013 r., w którym spółka (...) potwierdziła informacje o prowadzeniu takich rozmów (karta 124-126). Wymiana wskazanych pism nie była więc związana z aprobatą powódki jako podwykonawcy, a jedynie miała na celu weryfikację propozycji wykonawcy co do zwiększenia zaangażowania sił w celu realizacji zamówienia dodatkowego. Jak zaznaczono powyżej pisma miały na celu wysondowanie sytuacji jaka wywiązała się w związku z rozmowami prowadzonymi na skutek propozycji wykonawcy kontynuowania prac. Nie można zatem pismom tym - jak to czyni powódka przypisywać większej roli niż wynika to z ich treści.

Nie można też zgodzić się z powódką, że przesłanką zgody inwestora było zawiadomienie inwestora przez wykonawcę o zamiarze zawarcia umowy z podwykonawcą i określenie jej zakresu podmiotowego. W pierwszym piśmie kierowanym do pozwanej w tym przedmiocie tj. piśmie z dnia 4 kwietnia 2013 r. (karta 121-122) wykonawca spółka (...) zwróciła się jedynie z propozycją zwiększenia zaangażowania sił w celu realizacji zamówienia dodatkowego polegającego na wykonaniu określonego zakresu prac poprzez zaangażowanie spółki (...), wskazując że zawarcie umowy powinno nastąpić w terminie do 15 kwietnia 2013 r. Treść tego pisma nie stanowi więc zawiadomienia i z pewnością nie obejmuje wszystkich istotnych elementów przyszłej umowy jak chociażby wysokość przysługującego wynagrodzenia.

Zaznaczenia przy tym wymaga, że sama wiedza o wykonywaniu robót lub ich części przez wykonawcę nie przesądza jeszcze o wyrażeniu zgody, a ponieważ odpowiedzialność z art. 647¹ § 5 k.c. uregulowana została na zasadzie wyjątku, przepisy w tym zakresie należy stosować restrykcyjnie, zwłaszcza, gdy rzecz dotyczy podmiotów profesjonalnie wykonujących działalność w zakresie usług budowlanych. W świetle powyższego tym bardziej świadomość pozwanego co do istnienia problemów finansowych generalnego wykonawcy, potrzeby przyspieszenia prac w celu zachowania umownych terminów, woli kontynuowania prac i zakończenia inwestycji z uwagi na dofinansowania unijne i wiedza na temat powiązań w ramach grupy kapitałowej nie oznacza wyraźnej akceptacji dla tego, by powódka wykonywała prace jako podwykonawca zatwierdzony przez pozwanego z konsekwencjami wynikającymi z art. 647¹ § 5 k.c.

Wszystkie przewidziane w art. 647¹ k.c., wskazane powyżej sposoby wyrażenia aprobaty inwestora na podwykonawstwo odnoszą się do sytuacji, w której inwestorowi przedstawiana zostanie umowa z podwykonawcą lub jej projekt z częścią dokumentacji bądź w inny sposób inwestor uzyska wiedzę o umowie i jej istotnych elementach. Skoro pozwany - jak wykazano powyżej - nie uzyskał stosownej wiedzy i nie otrzymał umowy (bowiem zgoda miała być wyrażona przed jej zawarciem), nie mógł zaakceptować powódki jako podwykonawcy. Wcześniejsze zapoznanie się z warunkami umowy nie mogło też nastąpić na podstawie projektu został on bowiem przekazany pozwanemu w załączeniu do pisma datowanego na dzień 25 kwietnia 2013 r., a więc dzień w którym umowa została w rzeczywistości zawarta i to w wersji odbiegającej od treści umowy faktycznie zawartej, chociażby w zakresie wynagrodzenia podwykonawcy. Na fakt, że umowa czy jej projekt nie został przesłany inwestorowi powołała się zresztą sama powódka podnosząc, że oświadczenia o braku akceptacji podwykonawcy nie może zostać uznane za skuteczne również z tego powodu, że źródłem informacji wykorzystanych przez pozwanego nie była sama umowa.

W sytuacji gdy rzekoma zgoda pozwanego miała być wyrażana przed zawarciem umowy i przed przystąpieniem do jej realizacji trudno też przyjąć, że jej przedstawienie mogło nastąpić poprzez czynności faktyczne, na które zresztą powódka ostatecznie nie wskazywała.

W tym stanie rzeczy oświadczenia pozwanego wyrażające brak akceptacji powódki jako podwykonawcy pozostawały ważne i skuteczne. Procedura związana z wystąpieniem do inwestora o zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą zastała przeprowadzona. Na skutek zgłoszenia poprzez wyraźne oświadczenie o braku akceptacji został wyrażony sprzeciw z przytoczeniem przyczyn odmowy wyrażenia zgody.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, wbrew twierdzeniom powódki, nie można stwierdzić, że pozwany w późniejszym terminie zmienił zdanie i wyraził zgodę na wykonywanie przez powódkę jako podwykonawcę prac poprzez aktywne zachowanie. Powódka twierdziła, że aprobując fakt realizowania przez nią robót budowlanych, a tym samym wyrażając zgodę na jej udział w inwestycji, pozwany w sposób dorozumiany uchylił swoje oświadczenie zawarte w piśmie z dnia 26 kwietnia 2013 r. wyrażające brak akceptacji powódki jako podwykonawcy.

W ocenie Sądu ewidentne oświadczenie pozwanego wyrażone w piśmie z dnia 26 kwietnia 2013 r., potwierdzone w kolejnym piśmie z dnia 14 maja 2013 r., wskazujące na brak zgody na to, by powódka wykonywała prace jako podwykonawca, wyłącza przypisanie mu wyrażenia zgody na zawarcie umowy o podwykonawstwo w sposób czynny dorozumiany. Skoro pozwany inwestor już na początku robót wyraźnie sprzeciwił się temu, by powódka wykonywała prace jako podwykonawca to zmiana stanowiska w tym przedmiocie także musiałaby być wyraźna. Trudno bowiem uznać, że inwestor, który oświadczył, że nie zgadza się na wykonywanie robót przez podwykonawcę, po czym niewątpliwie potwierdził swoją decyzję, może wyrazić zgodę na umowę o podwykonawstwo np. tolerując obecność podwykonawcy na budowie. Inwestor, który niezaprzeczenie nie zgodził się na to, by roboty były wykonywane przez podwykonawcę nie ma obowiązku ciągłego powtarzania tego sprzeciwu, musiałby natomiast wprost dać wyraz temu, że zmienił zdanie.

Przewidziany w art. 647¹ § 2 k.c. wymóg uzyskania zgody inwestora na wykonywanie robót budowlanych przez podwykonawcę pociąga za sobą istotne konsekwencje w zakresie odpowiedzialności za należne temu podwykonawcy wynagrodzenie. Zgoda inwestora oznacza bowiem, że przyjmuje on na siebie odpowiedzialność za zobowiązania zatrudnionego przez siebie wykonawcy względem podwykonawcy. Wyraźny brak takiej zgody i decyzja podwykonawcy o wykonywaniu robót bez niej, oznacza natomiast, że to podwykonawca przejmuje na siebie ryzyko płynących stąd skutków, w tym w zakresie braku odpowiedzialności inwestora za zobowiązania wykonawcy. Inwestor który zdecydowanie nie wyraża zgody na wykonywanie robót przez podwykonawcę, wyraźnie odmawiając takiej akceptacji, nie musi wnikać w charakter i role poszczególnych osób wykonujących prace na budowie oraz naturę stosunków łączących te osoby z podmiotem, któremu powierzył wykonywanie robót. Zdaniem Sądu przyjęcie odmiennego stanowiska, tj. uznanie, że w każdym wypadku, gdy inwestor dopuszcza na budowie wykonywanie robót przez osoby inne niż wykonawca, to tym samym akceptuje swoją odpowiedzialność względem tych osób za zobowiązania wykonawcy na ich rzecz, wypaczałoby sens całego uregulowania, doprowadzając de facto do przerzucenia ryzyka

związanego z wykonywaniem robót przez podwykonawcę na inwestora. Dla wyraźnego zmanifestowania swojego sprzeciwu wobec podwykonawcy inwestor byłby zmuszony do wstrzymania budowy, doprowadzenia do jej opuszczenia przez nieakceptowanego podwykonawcę, a w przypadkach skrajnych do odstąpienia od umowy z głównym wykonawcą. Chcąc dotrzymania terminu wykonania robót inwestor z reguły musiałby w takim przypadku akceptować wprowadzanych wbrew jego woli podwykonawców. Alternatywą byłoby zaś odstąpienie od umowy (czego niedokonanie zarzuca powódka w niniejszej sprawie) i poszukiwanie rekompensaty w ramach kar umownych lub odszkodowań, co przecież nie zawsze musi leżeć w interesie inwestora, którego podstawowym celem jest wszakże z założenia uzyskanie terminowego zakończenia zleconych robót. Ewentualna świadomość pozwanego inwestora co do obecności i roli powódki - podwykonawcy na budowie, tolerowanie jej pracowników i sprzętu na terenie inwestycji, udział jej przedstawiciela w naradach nie może stanowić o wyrażeniu przez pozwanego inwestora zgody na umowę o podwykonawstwo między wykonawcą spółką (...) a powódką w sposób czynny dorozumiany, skoro, jak wskazano powyżej, inwestor nie akceptował powódki jako podwykonawcy. Ważką kwestię w tym względzie stanowią również przyczyny dla których pozwany odmówił zgody na zaakceptowanie podwykonawców. Obawy inwestora co do wystąpienia przesłanek skutkujących koniecznością podwójnego spełnienia świadczenia związane były z niekorzystną sytuacją finansową głównego wykonawcy - spółki (...) i jej niewypłacalnością. W przypadku wszczęcia wobec wykonawcy postępowania upadłościowego, a co za tym idzie potwierdzenia się tychże obaw jako nieracjonalna jawiłaby się zmiana stanowiska pozwanego. Ewolucja stanowiska nie wydaje się być też możliwa z uwagi na kwestionowanie przy odmowie udzielenia zgody na aprobatę podwykonawcy przyjętego w umowie sposób rozliczenia polegającego na przelewie wierzytelności. Podpisana ostatecznie umowa funkcjonowała bez uwzględnienia zastrzeżeń inwestora co do niedopuszczalności cesji i w oparciu o taki jej kształt była też wykonywana.

W niniejszej sprawie powódka liczyła, że ostatecznie zostanie zaakceptowana przez pozwanego, ale mimo prób, nigdy takiej zgody nie otrzymała. Jak zeznała K. Ł. brak zgody oznaczał dla powódki, że będzie jeszcze możliwość jej uzyskania i umowa zostanie kontynuowana.

W konsekwencji Sąd uznał, że choć pozwany wiedział, że powódka wykonuje roboty objęte umową z wykonawcą, to nie wyrażał zgody na to, by wykonywała je powódka jako podwykonawca i na płynącą z tego odpowiedzialność za zobowiązania względem powódki. Skoro zaś powódka - zawierając umowę ze spółką (...) - podjęła się wykonywania robót bez konieczności uzyskiwania zgody inwestora i wykonywała je mimo wiedzy, że inwestor nie akceptuje jej podwykonawstwa i ewentualnej odpowiedzialności za zobowiązania spółki (...), to nie ma podstaw do obciążania pozwanego zobowiązaniami nieuregulowanymi przez spółkę (...). Ryzyko takiej decyzji obciążało bowiem powódkę, czego winna mieć świadomość zwłaszcza przy uwzględnieniu, że działalność gospodarczą w budownictwie prowadzi od wielu lat. O tym, że powódka wiedziała o braku akceptacji, a tym samym podjęła się wykonywania prac na własne ryzyko świadczy także usunięcie z treści umowy zapisu odnoszącego się do wymogu uzyskania zgody inwestora, który umieszczony był w projekcie umowy. Nie budziło przy tym wątpliwości, że zarówno przed zawarciem umowy jak i w trakcie jej wykonywania powódce znana była zła sytuacja wykonawcy - spółki (...). Wobec braku zgody inwestora na podwykonawstwo powódka, musiała zdawać sobie sprawę, że wynagrodzenia będzie mogła dochodzić wyłącznie od wykonawcy, który stać się może niewypłacalny. Zgoda inwestora nie jest istotna dla ważności umowy wykonawcy z podwykonawcą, a rzutuje jedynie na możliwość przypisania inwestorowi odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania wykonawcy względem podwykonawcy.

Nie można też zgodzić się z powódką, że brak zgody pozwanego inwestora na zawarcie umowy podwykonawczej stanowił nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c. Pozwane Województwo przedstawiło uzasadnienie przyczyn, dla których odmówiło udzielenia zgody. Przedstawione zostały zajęcia komornicze, świadkowie zgodnie zaś wskazywali, że sytuacja finansowa głównego wykonawcy w momencie wystąpienia o zgodę była bardzo trudna. W niedługim czasie ogłoszona została upadłość wykonawcy, tym samym jako uzasadnione jawiły się więc obawy pozwanego przed koniecznością podwójnej zapłaty wynagrodzenia. W ocenie Sądu odmowa akceptacji powódki jako podwykonawcy nie była nacechowana złą wolą i wynikała z uzasadnionej obawy co do kondycji finansowej wykonawcy.

Mając na uwadze przedstawioną powyżej argumentacją brak zgody pozwanego inwestora na zawarcie umowy podwykonawczej między powódką a głównym wykonawcą wyłączył przypisanie pozwanemu jako inwestorowi

przewidzianej w art. 647¹ § 5 k.c. solidarnej odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia powódce co stanowiło o niezasadności powództwa.

Strona powodowa prawnej podstawy swych roszczeń upatrywała w treści art. 647¹ § 5 k.c. w związku z art. 509 k.c. przy zastosowaniu art. 512 k.c. wskazując, że dochodzoną pozwem należność względem pozwanego nabyła na podstawie umowy cesji z dnia 25 kwietnia 2013 r. Wierzytelność zbyta powódce na podstawie tej właśnie umowy była bowiem należna nabywcy, skoro pozwany zapłacił ją zbywcy wierzytelności.

W ocenie Sądu możliwość powoływania się na cesję jako podstawę roszczenia powódki wykluczają tymczasem zastrzeżenia umowne stanowiące pewną konsekwencję kolejno zawieranych przez generalnego wykonawcę inwestora umów. Sąd nie miał żadnych wątpliwości, że umowa o roboty dodatkowe odwoływała się wyraźnie do umowy głównej.

Zgodnie z § 1 ust. 2 umowy nr (...) z dnia 8 lutego 2013 r. „Roboty o których mowa w ust. 1 zostaną wykonane na warunkach określonych w umowie podstawowej nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r.” Warunki wykonania robót określonych umową nr (...) zawarte zostały w załączniku numer 2 do umowy pn. „Warunku umowy do umowy nr (...)” z dnia 25 lipca 2011 r. W myśl 6 pkt 7 tych warunków „Wykonawca nie może dokonać przelewu należnych mu z umowy wierzytelności na rzecz osób trzecich bez uzyskania uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego”.

Powyzsze zastrzeżenia umowne niewątpliwie odnosiły skutek także wobec powódki. Powódka twierdziła przeciwnie podnosząc, że zakaz dokonywania cesji wierzytelności przysługujących wobec pozwanego bez jego zgody, zastrzeżony został wyłącznie w umowie nr (...), powódka tymczasem nabyła wierzytelność wynikającą z umowy nr (...), w której strony nie zamieściły zapisu o zakazie cesji lub o odpowiednim stosowaniu w tym zakresie zapisów umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r. Powódka tym samym nie miała wiedzy co do obowiązywania zastrzeżeń. W tym względzie powódka pomija jednak fakt, że wcześniej tj. w dniu 23 kwietnia 2013 r. zawarła z głównym wykonawcą również umowę nr (...). Przy określeniu przedmiot tej umowy wskazano, zaś że wykonawca na podstawie umowy nr (...) z dnia 25 lipca 2011 r. zawartej z Województwem (...) realizuje zadanie pod nazwą „Budowa obejścia m. (...) w ciągu drogi wojewódzkiej nr (...)”. Nadto uregulowanie dotyczące wyłączenia możliwości obrotu wierzytelnościami zawarte w umowie nr (...) nie było wyjątkiem. Tożsame zastrzeżenia zawarte zostały w innych umowach, na które powołała się powódka, a które w tym samym czasie wiązały ją bezpośrednio z Województwem (...). Mając zatem wiedzę w tym zakresie jako generalny wykonawcom powódka mogła wykorzystać ją również przy realizacji umowy jako podwykonawca. Świadomość powódki co do wymogu zgody inwestora do skutecznego przeniesienia wierzytelności potwierdziła także K. Ł.. Zeznając w charakterze strony wprost wskazała, że widziała o umownych zastrzeżeniach .

Mając na uwadze powyższe powództwo w niemniejszej sprawie podlegało oddaleniu o orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto o art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 k.p.c. Stroną wygrywającą spór jest strona pozwana dlatego też powódka zobowiązana jest do zwrotu wszystkich celowych kosztów procesu przez tę stronę poniesionych. Na przyznane na rzecz pozwanego Województwa koszty w wysokości 3.600 Zł składało się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 z późn. zm.).

Na przyznane na rzecz interwenienta ubocznego po stronie pozwanej koszty w wysokości 5.691 zł składała się opłata sądowa od interwencji w wysokości 1.785 zł wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3.600 zł ustalonej na podstawie § 6 ust. 1 pkt 6 w zw. z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 z późn. zm.), opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz kwota 289,19 zł zasadzona tytułem kosztów dojazdu pełnomocnika.